

Становище

на доц. Юлиян Делчев Златков, доктор,

Относно: защита на дисертационен труд от Георги Стоянов Стоянов, на тема: „Специализирана кинезитерапевтична програма при хроничен болков синдром в лумбосакралната област“, представен за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“, с научен ръководител доц. д-р Стаменка Митова.

Становището е изготвено, съгласно Закона за развитие на академичния състав, Правилник за приложението на закона за развитие на академичния състав и Вътрешните правила за развитие на академичния състав на ЮЗУ „Неофит Рилски“, Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за научно жури № 1110/12.05.2025г с решение на ФС на ФОЗЗГС - Протокол № 38/07.05.2025г.

I. Биографични данни:

Георги Стоянов Стоянов е роден на 27.04.1993 г. в гр. Пазарджик. Завършва ОКС „Бакалавър“, специалност „Кинезитерапия“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“- Благоевград и ОКС „Магистър“ по Кинезитерапия, специалност „Ортопедия и травматология“ в НСА „Васил Левски“ – София.

Има богат практически опит като работи последователно в Болница за активна рехабилитация "Сердика" (2015-2017), Медицински институт на МВР – София (2016-2017) и Баланс Клиник (2017-2019). От 2019 до момента е управител на „Physio Arthro“ Медицински център за рехабилитация – гр. София. През 2022-2023 е работил като хоноруван асистент към катедра „Кинезитерапия“ – ЮЗУ „Неофит Рилски“- Благоевград.

II. Актуалност на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд е актуална, тъй като хроничната болка в лумбосакралната област е сред най-разпространените оплаквания в съвременната клинична практика. Разработването на специализирана кинезитерапевтична програма има важно значение както за превенцията, така и за подобряване на функционалния капацитет и качеството на живот на пациентите.

Дисертационният труд е с обем от 135 страници, структуриран в 4 глави. Библиографската справка включва 17 източника на кирилица и 250 - на латиница. Желателно е да се уеднакви стилът на библиографското оформление, тъй като към момента се наблюдава известно несъответствие във формата на цитиране и наличие на повтарящи се източници.

Графичната и таблична визуализация е осъществена посредством 23 таблици, 22 фигури, 12 графики. Налични са 6 приложения

Първа глава „Концептуалната постановка на проблема“ включва литературен обзор (33 страници). Разделена е на подраздели, съдържащи информация по проучвания проблем – социална значимост, анатомо-физиологични особености, етиология, профилактика, методи за диагностика, както и средства за повлияване на болката в лумбосакралната област.

С аргументирана критична позиция авторът представя актуални научни проучвания, свързани с кинезитерапевтични процедури при хронична лумбо-сакрална болка. Главата завършва с формулирана концептуална рамка на изследването, която акцентира върху недостатъчната научна обосновааност и ограничените клинични данни относно ефективността на терапията със „студен лазер“ при болки в лумбалния и лумбо-сакралния отдел на гръбначния стълб.

Втора глава - „Методология на научното изследване“ (16 страници) разглежда работната хипотеза, целта, задачите, организацията на изследване, които са добре структурирани. Цялостната клинично-приложна работа и структурирането на дисертационния труд са реализирани в рамките на четири основни етапа. Изследваният контингент обхваща 63 участници с установен хроничен болков синдром в лумбо-сакралната област, на възраст между 30 и 50 години. От тях 45 са мъже и 18 – жени. Допълнителна класификация на участниците е извършена въз основа на давността на техните субективни оплаквания, което позволява по-прецизен анализ на клиничните прояви и приложените интервенции. Ясно са представени конкретните **критерии за включване и изключване** от изследването. Използвани са много методи за тестване, което според мен утежняват дисертационния труд.

Трета глава, включва Авторска методика в обем от 10 страници. Разгледани са целта и задачите на кинезитерапията, както и характеристика на изследвания контингент, групиран в контролна и експериментарна група. Подробно са разгледани средствата, включени в авторската методика, което потвърждава практическия опит на автора.

В четвърта глава се разглеждат резултати и дискусията от проведените изследвания на пациенти- скалите за болка (BAS и Merle d'Aubigné), обем на движение (според мен е по-добре да се озаглави подвижност на гръбначния стълб), мануално-мускулно тестване, въпросник Роланд- Морис и силова издръжливост на абдоминална, гръбна и седалищна мускулатура.

III. Изводи:

Въз основа на анализа на резултатите и проведената дискусия авторът формулира седем извода, които са логично обвързани с целта и задачите на дисертационния труд. Те обобщават най-съществените аспекти от изследването и показват ефекта от приложената методика.

IV. Научни приноси

В труда са изведени четири приноса с теоретико-практическа насоченост:

С цел избягване на тафтология предлагам принос 3 вместо:

“Разработена е и апробирана ефективна специализирана кинезитерапевтична методика на КТ при ХБС в лумбосакралната област “, да се формулира по следния начин:

„Разработена и апробирана е специализирана кинезитерапевтична методика за повлияване на ХБС в лумбосакралната област“.

V. Автореферат

Авторефератът е изготвен в съответствие с изискванията за подобен вид научна разработка. Структурата е ясна, а съдържанието отразява основните акценти на дисертационния труд.

VI. Публикационна дейност

Георги Стоянов представя общо седем публикации, тематично обвързани с дисертационния труд, които съответстват на изискуемия минимум от научни приноси за допускане до защита.

Заклучение:

Темата на дисертационния труд е актуална. Структурата на разработката е съобразена с утвърдените стандарти за този вид научни трудове. Дисертационният труд носи белези на оригиналност, като проверката за наличие на плагиатство отчита сходство от едва 10%.

Представеният за становище дисертационен труд отговаря на минималните национални изисквания, установени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), като са налични над 30 точки от публикации в рецензирани научни издания. Същевременно, трудът е в съответствие с Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешните правила за развитие на академичния състав на Югозападен университет „Неофит Рилски“.

В тази връзка гласувам „ЗА“ присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 „Обществено здраве“ на Георги Стоянов Стоянов.

Opinion

by Assoc. Prof. Yuliyana Delcheva Zlatkova, PhD

Subject: *Evaluation of the dissertation by Georgi Stoyanov Stoyanov entitled "Specialized Kinesiotherapeutic Program for Chronic Pain Syndrome in the Lumbosacral Region", submitted for the award of the educational and scientific degree Doctor in the higher education field 7. Healthcare and Sports, professional field 7.4 Public Health, under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Stamenka Mitova.*

The review has been prepared in accordance with the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB), the Rules for its Implementation, and the Internal Regulations of SWU "Neofit Rilski", following Rector's Order №1110/12.05.2025 and Decision of the Faculty Council of the Faculty of Public Health, Healthcare and Sports – Protocol №38/07.05.2025

I. Biographical Data

Georgi Stoyanov Stoyanov was born on April 27, 1993, in Pazardzhik. He completed his Bachelor's degree in Kinesiotherapy at SWU "Neofit Rilski" in Blagoevgrad and obtained a Master's degree in Kinesiotherapy – Orthopedics and Traumatology at the National Sports Academy "Vasil Levski" in Sofia.

He has substantial clinical experience, having worked at "Serdika" Rehabilitation Hospital (2015–2017), the Medical Institute of the Ministry of Interior Affairs – Sofia (2016–2017), and "Balance Clinic" (2017–2019). Since 2019, he has been managing the "Physio Arthro" Medical Rehabilitation Center in Sofia.

In 2022–2023, he served as a part-time teaching assistant at the Department of Kinesiotherapy at SWU "Neofit Rilski".

II. Relevance of the Dissertation

The topic is highly relevant, as chronic pain in the lumbosacral region is among the most common complaints in modern clinical practice. Developing a specialized kinesiotherapeutic program is of significant importance for both prevention and improvement of patients' functional capacity and quality of life.

The dissertation is 135 pages long and is structured into four chapters. The bibliography contains 17 sources in Cyrillic and 250 in Latin. It is advisable to standardize the formatting of the references, as some inconsistencies and duplicate entries are present.

The data visualization is well executed through 23 tables, 22 figures, and 12 charts, with 6 appendices.

The first chapter ("The conceptual formulation of the problem", 33 pages) provides a literature review divided into sub-sections covering topics such as social relevance,

anatomicalphysiological characteristics, etiology, prevention, diagnostic methods, and therapeutic means.

With a well-reasoned critical stance, the author presents current research related to kinesiotherapy treatments for chronic lumbosacral pain. The chapter concludes by articulating a conceptual framework for the research that highlights the insufficient scientific validity and limited clinical evidence regarding the effectiveness of "cold laser" therapy for lumbar and lumbosacral spine pain.

The second chapter (Research Methodology, 16 pages) presents the hypothesis, aim, objectives, and study organization. The overall clinical-applied work and the structuring of the thesis have been implemented within four main stages. The study population comprised 63 participants with established chronic lumbosacral pain syndrome, aged between 30 and 50 years. Of these, 45 were male and 18 were female. Further classification of the participants was performed based on the duration of their subjective complaints, allowing a more precise analysis of the clinical manifestations and the interventions applied. Specific inclusion and exclusion criteria for the study are clearly presented. Although a large number of methods are applied, which enriches the work, it also adds complexity.

The third chapter includes the Author's Methodology in a volume of 10 pages. The purpose and tasks of kinesiotherapy are examined, as well as the characteristics of the studied contingent, grouped into a control and experimental group. The means included in the author's methodology are examined in detail, which confirms the author's practical experience.

The fourth Chapter presents and discusses the study results, including pain scales (VAS and Merle d'Aubigné), range of motion (in my opinion it is better to call it spinal mobility), manual muscle testing, the Roland-Morris questionnaire, and assessments of muscular endurance in the abdominal, back, and gluteal regions.

III. Main Conclusions

Based on the analysis of the results and the discussion, the author formulates seven conclusions that are logically related to the goal and objectives of the dissertation. They summarize the most important aspects of the study and show the effect of the applied methodology.

IV. Scientific Contributions

The dissertation outlines four contributions with a theoretical and practical orientation.

To avoid tautology, I suggest that Contribution 3, instead of the original formulation: "An effective specialized kinesiotherapeutic methodology for kinesiotherapy in chronic pain syndrome in the lumbosacral region has been developed and tested," be rephrased as follows: **"A specialized kinesiotherapeutic methodology for managing chronic pain syndrome in the lumbosacral region has been developed and tested."**

V. Abstract

The abstract has been prepared in accordance with the requirements for this type of scientific work. Its structure is clear, and the content reflects the main highlights of the dissertation.

VI. Publication Activity

Georgi Stoyanov presents a total of seven publications thematically related to the dissertation, which meet the minimum required scientific contributions for admission to the defense.

Conclusion

The topic of the dissertation is relevant. The structure of the work complies with the established standards for this type of academic research. The dissertation demonstrates originality, with a similarity score of only 10% according to the plagiarism check.

The dissertation submitted for evaluation meets the minimum national requirements set forth in the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, with over 30 points from publications in peer-reviewed journals. Additionally, the work adheres to the regulations for its implementation and the internal rules for academic staff development at South-West University "Neofit Rilski."

I hereby express my positive vote for awarding the educational and scientific degree " PhD " in the field of higher education 7. Health and Sports, professional field 7.4 "Public Health" to Georgi Stoyanov Stoyanov.

Blagoevgrad
May 26, 2025

Prepared by:
(Assoc. Prof. Y. Zlatkov, PhD)